

Feedback geven op schrijfproducten

Meike Korpershoek & Monica Koster

Workshop Landelijk Netwerk Taal
5 oktober 2021

Even voorstellen

Monica Koster

Meike Korpershoek

Menukaart NPO

Feedback

Groot effect (8 maanden leerwinst), gemiddeld bewijs, zeer lage kosten.

Wat is feedback?

‘Een proces waarbij leerlingen informatie over hun werk verkrijgen met als doel de overeenkomsten en verschillen tussen de norm voor goed werk en de kwaliteiten van hun eigen werk te bepalen, om vervolgens hun eigen werk te kunnen verbeteren’

Boud en Molloy (2013)

Wat is het doel van feedback?

Wat wil je bereiken met feedback?

1. De leerling inzicht geven in zijn prestatie en hoe de tekst overkomt op een lezer
2. De motivatie van een leerling verhogen
3. De leerling verder helpen om zijn schrijfproducten schrijfproces te verbeteren, en hem helpen om een betere schrijver te worden

Wanneer geef je feedback?

Tijdens het schrijfproces!

Feedback is pas effectief als er daadwerkelijk iets mee moet worden gedaan

Feedback op een eindversie is “parels voor de zwijnen”

Feedback in combinatie met cijfer wordt **niet** gelezen

Het stappenplan

Het stappenplan voor effectieve feedback

- 1 Bepaal of het communicatieve doel van de tekst bereikt wordt en als dat niet (volledig) het geval is, waar dat aan ligt.
- 2 Noteer kort enkele sterke en verbeterpunten die aansluiten bij de vooraf bepaalde succescriteria.
- 3 Bepaal de twee à drie belangrijkste aandachtspunten waarop je feedback wilt geven. Zorg hierbij dat de aandachtspunten aansluiten op de vooraf bepaalde succescriteria en/of bij de stof die behandeld is. Geef de voorkeur aan hogere-orde-aspecten boven lagere-orde-aspecten.
- 4 Bepaal de kwaliteit van de tekst op basis van het al dan niet bereiken van het communicatieve doel. Afhankelijk van de kwaliteit schat je in wat voor type feedback deze leerling nodig heeft.
- 5
 - a Is de tekst relatief sterk? Geef dan voornamelijk faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en op minder complexe fouten. Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten en fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt.
 - b Is de tekst relatief zwak? Geef ook dan faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en neem de tijd om de feedback goed na te bespreken met de leerling, zodat het duidelijk is wat je van hem verwacht. Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten, fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt en minder complexe fouten.
- 6 Lees je feedback nog eens over en controleer of je voldoende selectief bent geweest en of de feedback begrijpelijk is geformuleerd voor de leerling. Vraag jezelf ook af: weet de leerling hoe hij heeft gepresteerd, hoe hij zijn tekst kan verbeteren en wordt hij voldoende gemotiveerd om weer aan de slag te gaan?

Aan de slag: voorbeeldtekst

Gegroet Meester Han.

De kinderen vinden het schoolplein een beetje saai.
Want er is helemaal niks om op te spelen.

Daarom heeft onze klas nagedacht voor een
speeltoestel het bedrag is tussende 450,500 euro
wij zaten te denken aan een schommel, een
2 voetbal goaltjes en een bal om te voetballen
en een pingpongtafel.

(wat want gezondheid)

Want kinderen kunnen beter werken
als ze ergens buiten op het schoolplein kunnen
spelen. En gezondheid is goed voor kinderen.

c. groeten de klas 7b

Stap 1

Stap 1: Het communicatieve doel

Bepaal of het communicatieve doel van de tekst bereikt wordt.

Stap 2

Stap 2: Sterke punten en verbeterpunten

Noteer kort enkele sterke en verbeterpunten die aansluiten op de vooraf bepaalde succescriteria.

Stap 3

Stap 3: Belangrijkste aandachtspunten

Bepaal twee à drie punten waarop je feedback wilt geven. Zorg dat deze aansluiten op de succescriteria en/of de behandelde stof. Geef de voorkeur aan hogere-orde-aspecten.

Lagere- vs. hogere-orde aspecten

Lagere-orde-aspecten:

correctheidsaspecten als spelling en interpunctie

Hogere-orde-aspecten:

inhoudsaspecten als opbouw, argumentatie en stijl

Lagere-orde-aspecten

Vuur!

Vorig jaar met oud en nieuw heb ik daarvoor
al Vuurwerk afgestoken toen had ik taalfout.

een pak met tollen en pak met
rotjes in een papier contener taalfout.

gegooid. d L Toen stond de papierbak Van binnen in de fik. Toen hadden ik emn mijn
kennis op papier een giga vlinder gelegd en een tol. Dat staken we aan en het begon
heel erg te fikken en die breide uit tot een heel groote fik.

Daar deden we een voor een mikkend ever

op het glas in die fiek gooien. En wij

dachten dat die mensen niet thuis waren.

en toen brak het glas door en daar bleek

Dat de buurman thuis was en

Toen waren we betrapt.

Veel taalfouten

Deze verbeteren

Hogere-orde-aspecten

6 jarig havo

Elke havist komt op dit punt terecht; je moet je vervolgstudie gaan kiezen, maar je hebt geen flauw idee wat je wilt gaan doen en er zijn weinig vervolgopleidingen die je interesseren. Zou dit probleem leeftijdsgebonden zijn? Want de meeste leerlingen zijn rond de 16/17 jaar als ze klaar zijn met hun havo. In dit punt van je leven ben je bezig met het ontwikkelen van jezelf en het verleggen van grenzen. Dus de mogelijke oplossing voor dit probleem is het verlengen van het vijfjarige havo naar het zesjarige havo.

Je beantwoordt deze vraag niet echt. Wat wil je er precies mee bereiken?

Dan moet je wel het antwoord op bovenstaande vraag eerst hebben.

Lagere- of hogere-orde?

Stem feedback af op de behoefte van de schrijver.

Zwakke schrijvers richten zich bij (her-)schrijven vooral op lagere-orde-aspecten, en hebben voor revisie van hogere-orde-aspecten feedback nodig met duidelijke aanwijzingen (voorbeelden) hiervoor.

Goede schrijvers hebben vooral behoefte aan ondersteunende feedback en informatie over wat er al wel goed gaat.

Stap 4

Stap 4: Kwaliteit van de tekst

Bepaal de kwaliteit op basis van het communicatieve doel. Afhankelijk van de kwaliteit schat je in wat voor type feedback nodig is.

Stap 5(A)

Stap 5: Feedback

A. Is de tekst relatief sterk?

Geef dan voornamelijk faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en op minder complexe fouten.

Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten en fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt.

Step 5(B)

Step 5: Feedback

B. Is de tekst relatief zwak?

Geef ook dan faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en bespreek de feedback goed na met de leerling.

Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten, fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt en minder complexe fouten.

Hoe geef je feedback?

Directief vs. faciliterend

Directief: concrete aanwijzingen over wat er hoe verbeterd moet worden, regie bij feedbackgever

Faciliterend: suggesties ter verbetering, bijv. in de vorm van vragen, regie bij feedbackontvanger

Directieve feedback

15-4-2008

Geachte meneer/mevrouw

ik zou graag de smurfen ~~actie~~ ontvangen, ^{van de actie} ~~voor 20 april~~
na sluitingstijd want ik heb 110,34 uitgegeven ~~voor aan~~
boodschappen en de smurfen waren op. 15/4/2008

helaas

Graag zou ik de ontbrekende smurfen
nog van u ontvangen.

met vr. gr.

...

Deze eindigt op 20 april

Faciliterende feedback

Plaats, datum

Beste ...

ik zou graag de smurfen actie ontvangen voor 20 april

na sluitingstijd ~~alvast graag daar~~

want ik heb 110,34 uitgegeven voor boodschappen

en de smurfen waren op. 15/4/2008

Wat is je vraag? Wat wil je?

Aan wie schrijf je?

Wie ben je?

Directief versus faciliterend

- Afhankelijk van:
 - Type fouten
 - Kwaliteit van de tekst
 - Capaciteiten van de schrijver
- Plaats van de feedback:
 - In de tekst: correcties of markeringen
 - In de kantlijn: symbolen, coderingen of opmerkingen
 - Onder de tekst of in een feedbackmodel: opmerkingen

Stap 6

Stap 6: Controle

Lees je feedback nog eens. Controleer of je voldoende selectief bent geweest en of de formulering begrijpelijk is. Weet de leerling hoe hij heeft gepresteerd, hoe hij zijn tekst kan verbeteren en wordt hij daartoe voldoende gemotiveerd?

Effectieve feedback (I)

Effectieve feedback is:

- **selectief:** geef feedback op de 2-3 belangrijkste punten
- **doelgericht:** gericht op het communicatieve doel van een tekst, niet (alleen) op taalfouten

Effectieve feedback (2)

Effectieve feedback is:

- motiverend: geef aan wat goed gaat en wat nog beter kan
- specifiek: leg uit waarom iets goed of nog niet goed is
- behulpzaam: vragen, hints, verbeteruggesties, voorbeelden

Effectieve feedback (3)

De timing van feedback is cruciaal: geef geen feedback op een eindversie, maar doe dit eerder in het schrijfproces.

Liever minder opdrachten met verschillende versies en feedbackrondes dan heel veel teksten met feedback waar niets mee wordt gedaan.

Effectieve feedback (4)

Feedback is alleen effectief als het moet worden verwerkt.

Besteed ook aandacht aan het verwerken van feedback: hoe doe je dat?

Verder lezen?

Bouwer, R. & Koster, M. (2016). *Bringing writing research into the classroom, the effectiveness of Tekster, a newly developed writing program for elementary students*. Universiteit Utrecht.

Bogaerds-Hazenberg, S., Bouwer, R., Evers-Vermeul, J. en Van den Bergh, H. (2017) Daar maak ik geen punt van! Feedback en tekstrevisie op de basisschool. *Levende Talen Tijdschrift*, 18(2), 21-30.

Lees ons boek! Houd de website en nieuwsbrief van Coutinho in de gaten.

Verloting

Kom naar de plenaire afronding. Daar
verloten we enkele exemplaren van ons
boek.

TEKSTER

Monica Koster
www.tekster.nl
info@tekster.nl
Twitter: @teksterNL

Meike Korpershoek
www.detaalprof.nl
meike@detaalprof.nl
Twitter: @detaalprof